

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 1101/2022
23.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Тајјане Миљуш и Тајјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ... број .., чији је пуномоћник Жељко Тодоровски, адвокат у ..., против тужених: 1. Ниги со ДОО Београд, Јурија Гагарина број 91, 2. ББ из ..., и 3. ВВ из ..., улица ... број .., чији је заједнички пуномоћник Мирјана Ђурић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 855/21 од 23.02.2022. године, у седници већа одржаној 23. фебруара 2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 1Пж 855/21 од 23.02.2022. године у ставу I изреке, као неоснована.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 22П 4024//2019 дана 16.11.2020. године, којом је у I ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца АА из ... да се утврди да су ништаве одредбе Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог - Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 28.11.2006. године, усвојене на седници скупштине друштва 10.04.2019. године, и то: члан 9. став 4. који гласи: „Могуће је да се на основу одлуке скупштине изврши и уплата додатног улога у другачијој сразмери удела члана друштва из члана 7. овог уговора“; члана 32. став 2. који гласи: „У случају да на седници скупштине друштва дође до прегласавања приликом доношења одлука, одлучујући (златни) глас има члан друштва који има у том тренутку процентуално најмањи удео, па ће одлука бити оне садржине за коју гласа овај члан“; члана 33. став 3. који гласи: „Уколико није испуњен услов присутности већине као у ставу 1. овог члана, довољно је да на седници присуствују чланови друштва који имају заједно најмање 50% гласова, међу којима је члан или представник члан чији је глас одлучујући“, што су тужени дужни да признају и трпе; да се утврди да је ништава одредба Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог од 15.07.2019. године и то члан 56. став 5. који гласи: „Скупштина друштва може одлуком о расподели добити одредити да се исплата добити не врши у сразмери са уделом чланова у основном капиталу“, што су тужени дужни да признају и трпе; да се утврди да су ништаве одредбе Пречишћеног текста оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године, и то члан 9. став 4. који гласи: „Могуће је да се по основу одлуке скупштине изврши и уплата додатног улога у другачијој сразмери удела

чланова друштва из члана 7. овог уговора“, члан 32. став 2. који гласи: „У случају да на седници скупштини друштва дође до прегласавања приликом доношења одлука, одлучујући (златни) глас има члан друштва који има у том тренутку процентуално најмањи удео, па ће одлука бити оне садржине за коју гласа овај члан“, члан 33. став 2. који гласи: „Уколико није испуњен услов присутности већине као у ставу 1. овог члана, довољно је да на седници присуствују чланови друштва који имају заједно најмање 50% гласова, међу којима члан или представник члан чији је глас одлучујући“ и члан 56. став 5. који гласи: „Скупштина друштва може одлуком о расподели добити одредити да се исплата добити не врши у сразмери са уделом члана у основном капиталу“, што су тужени дужни да признају и трпе; да се утврди да је ништава Одлука о исплати добити друготуженом и трећетуженом од 17.07.2019. године од по 19.637.239,90 динара, што су тужени дужни да признају и трпе; да се обавезу друготужени ББ и трећетужени ВВ да плате првотуженом Нirim со ДОО Београд износе од по 19.637.239,90 динара са законском затезном каматом од пријема новца до исплате и да се овласти тужилац да ову пресуду упише у регистар код Агенције за привредне регистре без накнадне сагласности или присуства тужених; у II ставу изреке одбацио тужбу тужиоца у делу којим је тражио: да се ставе ван снаге одредбе Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 28.11.2006. године, усвојене на седници скупштине друштва 10.04.2019. године и то члан 9. став 4. који гласи: „Могуће је да се на основу одлуке скупштине изврши и уплата додатног улога у другачијој сразмери удела чланова друштва из члана 7. овог уговора“, члан 32. став 2. који гласи: „У случају да на седници скупштине друштва дође до прегласавања приликом доношења одлука, одлучујући (златни глас) има члан друштва који има у том тренутку процентуално најмањи удео, па ће одлука бити оне садржине за коју гласа овај члан“, члан 33. став 3. који гласи „Уколико није испуњен услов присутности већине као у ставу један овог члана, довољно је да седници присуствују чланови друштва који имају заједно најмање 50% гласова, међу којима члан или представник члан чији је глас одлучујући“; да се стави ван снаге одредба Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог од 15.07.2019. године и то члан 56. став 5. који гласи: „Скупштина друштва може одлуком о расподели добити одредити да се исплата добити не врши у сразмери са уделом чланова у основном капиталу“; да се ставе ван снаге одредбе Пречишћеног текста оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године, и то члан 9. став 4. који гласи: „Могуће је да се на основу одлуке Скупштине изврши и уплата додатног улога у другачијој сразмери удела чланова друштва из члана 7. овог уговора“, члан 32. став 2. који гласи: „У случају да на седници Скупштине друштва дође до прегласавања приликом доношења одлука, одлучујући (златни) глас има члан друштва који има у том тренутку процентуално најмањи удео, па ће одлука бити оне садржине за коју гласа овај члан“, члан 33. став 2. који гласи: „Уколико није испуњен услов присутности већине као у ставу један овог члана, довољно је да седници присуствују чланов друштва који имају заједно најмање 50% гласова, међу којима је члан или представник члан чији је глас одлучујући“ и члана 56. став 5. који гласи: „Скупштина друштва може одлуком о расподели добити одредити да се исплата добити не врши у сразмери са уделом члана у основном капиталу“; да се стави ван снаге Одлука о исплати добити друготуженом и трећетуженом од 17.07.2019. године; да се обавезу друготужени ББ из ... и трећетужени ВВ из ... да исплате првотуженом Нirim со ДОО Београд износе од по 19.637.239,90 динара са законском затезном каматом од пријема новца па до исплате и да се овласти тужилац да ову пресуду упише у регистар код Агенције за привредне регистре без накнадне сагласности или присуства тужених, као недозвољена и у III

ставу изреке обавезао тужиоца да првотуженом, друготуженом и трећетуженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 633.000,00 динара.

Привредни апелациони суд је донео пресуду 1Пж 855/21 од 23.02.2022. године у I ставу изреке делимично одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Привредног суда у Београду 22П 4024/2019 од 16.11.2020. године, у делу става I изреке којим је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да су ништаве одредбе Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог – Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 28.11.2006. године, усвојене на седници скупштине друштва дана 10.04.2019. године и то члан 9. став 4. који гласи: „Могуће је да се на основу одлуке Скупштине изврши и уплата додатног улога у другачијој сразмери удела чланова друштва из члана 7. овог уговора“ и члан 33. став 3. који гласи: „Уколико није испуњен услов присутности већине као у ставу 1 овог члана, довољно је да седници присуствују чланови друштва који имају заједно најмање 50% гласова, међу којима је и члан или представник члана чији је глас одлучујући“, што су тужени дужни да признају и трпе; у делу којим је тужилац тражио да се утврди да је ништава одредба Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог од 15.07.2019. године и то: члан 56. став 5. који гласи: „Скупштина друштва може одлуком о расподели добити одредити да се исплата добити не врши у сразмери са уделом чланова у основном капиталу“, што су тужени дужни да признају и трпе; одредбе Пречишћеног текста оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године и то: члан 9. став 4. који гласи: „Могуће је да се на основу одлуке Скупштине изврши и уплата додатног улога у другачијој сразмери удела чланова друштва из члана 7. овог уговора“, члан 33. став 2. који гласи: „Уколико није испуњен услов присутности већине као у ставу 1 овог члана, довољно је да седници присуствују чланови друштва који имају заједно најмање 50% гласова, међу којима је члан или представник члана чији је глас одлучујући“ и члан 56. став 5. који гласи: „Скупштина друштва може одлуком о расподели добити одредити да се исплата добити не врши у сразмери са уделом чланова у основном капиталу“, што су тужени дужни да признају и трпе; да се утврди да је ништава Одлука о исплати добити друготуженом и трећетуженом од 17.07.2019. године од по 19.637.239,90 динара, што су тужени дужни да признају и трпе, да се обавезу друготужени и трећетужени да првотуженом плате износе од по 19.637.239,90 динара са законском затезном каматом почев од пријема новца па до исплате и да се овласти тужилац да ову пресуду упише у регистар код Агенције за привредне регистре без накнадне сагласности или присуства тужених, као и у ставу II изреке; док је у II ставу изреке укинута првостепена пресуда у преосталом делу става I изреке и у ставу III изреке и у том делу је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је поднео дозвољену и благовремену ревизију којом пресуду побија у I ставу изреке, којим је делимично потврђена првостепена пресуда. У ревизији, тужилац указује на контрадикторности потврђујућег дела у односу на укидајући део пресуде, која се тиче одредаба побијане одлуке о изменама и допунама оснивачког акта које садрже (директно или прикривено) право „златног гласа“. У даљем, побија правилност пресуде са разлога који се тичу примене материјалног права, садржаног у Закону о привредним друштвима и Закону о облигационим односима. Тужилац сматра да је битно да није дао изјаву воље на основу које би измена статусних докумената првотуженог била правно дозвољена, јер се изменама умањују права тужиоца као члана друштва. На основу тога што је одлука о одбијању тужбеног захтева за утврђење ништавости одредаба Одлуке о изменама и

допунама оснивачког акта првотуженог – Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу погрешна, заснована на погрешној примени материјалног права, последично је погрешна и одлука захтеву за ништавост Одлуке о исплати добити друготуженом и трећетуженом, и о захтеву да примљени износ тужени врате првотуженом, са законском затезном каматом. Ревидент сматра да је од значаја и да је исплатом трећетужени стекао добит из периода пре регистрације његовог власништва над уделом, да је у међувремену отуђио свој удео првотуженом, па више и није удеоничар у друштву са ограниченом одговорношћу. Оспорава становиште нижестепених судова да друготужени и трећетужени нису злоупотребили дејство привремене мере одређене решењем првостепеног суда П 3457/17 од 11.01.2019. године, јер су оставили 1/3 добити као нераспоређену, која ће евентуално припасти тужиоцу у тренутку престанка дејства привремене мере забране располагања оснивачким правима. Оспорава зато, што је тужилац власник 50% удела у првотуженом, а не могу се примењивати нова правила у одлучивању, која нису у сагласности са својинским правима. Овим је очигледно умањење права тужиоца на добит, што није могло бити учињено без његове сагласности. Ревидент сматра уговор између друго и трећетуженог и његову каузу као недозвољену, што повлачи ништавост њихове одлуке о измени оснивачког акта првотуженог као привредног друштва.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/2011 ... 18/2020) и закључио да ревизија тужиоца није основана.

Пресуда је у побијаном делу донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Битне повреде из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку нису ревизијски разлог предвиђен одредбом члана 407. Закона о парничном поступку.

Према чињеничном стању утврђеном од стране првостепеног суда на коме је заснована правноснажна пресуда, тужилац, друготужени и трећетужени су чланови привредног друштва овде првотуженог, тужилац са учешћем од 50% удела, друготужени са учешћем 33,34% удела, а трећетужени са 16,66% удела. Тужиоцу је решењем Привредног суда у Београду П 3457/17 од 11.01.2019. године одређена привремена мера којом је суспендовано право гласа и остваривање свих других права тужиоца као члана привредног друштва првотуженог. Друготужени и трећетужени су донели спорна акта, Одлуку о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог – Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 28.11.2006. године, на седници Скупштине друштва дана 10.04.2019. године, Одлуку о изменама и допунама оснивачког акта од 15.07.2019. године, Пречишћени текст оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године и Одлуку о исплати добити друготуженом и трећетуженом у износима од по 19.637.239,90 динара од 17.07.2019. године. Тужилац сматра да су друготужени и трећетужени приликом одлучивања на седницама скупштине првотуженог злоупотребили привремену меру одређену решењем првостепеног суда П 3457/17 од 11.01.2019. године, тако што су без учешћа тужиоца и његове сагласности, изменили оснивачки акт на штету тужиоца, која измена је могла бити донета само уз његову сагласност као члана друштва са ограниченом

одговорношћу, јер се спорним одлукама умањују права тужиоца. Тужилац је тужбу са тужбеним захтевом за утврђење ништавости одредаба Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог – Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 10.04.2019. године, Пречишћеног текста оснивачког акта од 20.05.2019. године и Одлуке о исплати добити друготуженом и трећетуженом, и са тужбеним захтевом да се друготужени и трећетужени обавезу да првотуженом исплате износ од 19.637.239,90 динара са законском затезном каматом, те да се овласти тужилац да пресуду упише у регистар код Агенције за привредне регистре, поднео 22.07.2019. године. Тужилац је преиначио тужбу дана 27.12.2019. године, тако што је поставио и тужбени захтев за утврђење ништавости Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог од 15.07.2019. године и Пречишћеног текста оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године. Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог која је усвојена на седници Скупштине друштва 10.04.2019. године је у члану 9. став 4. одредба која гласи: „Могуће је да се на основу одлуке Скупштине изврши и уплата додатног улога у другачијој сразмери удела чланова друштва из члана 7. овог уговора. Одредбом члана 33. став 3. одређено је „Уколико није испуњен услов присутности већине као у ставу један тог члана (да је за одржавања седнице Скупштине друштва потребно учешће чланова са већином од укупног броја чланова скупштине друштва под условом да се сви чланови скупштине уредно и позвани на седници), довољно је да на седници присуствују чланови друштва који имају заједно најмање 50% гласова, међу којима је и члан или преставник члана чији је глас одлучујући“, што су одредбе те одлуке које је тужилац тражио да се утврде ништавим, који тужбени захтев је правноснажно одбијен. Из пречишћеног текста оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године утврђено да садржи идентичне одредбе члана 9. и члана 33. као и одлука од 10.04.2019. године о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог. Одлука о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог 15.07.2019. године мења одредбе о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог које су усвојене 10.04.2019.године, које се односе на начин расподеле добити у друштву и то члан 56. став 5. који гласи: „Скупштина друштва може одлуком о расподели добити одредити да се исплата добити не врши у сразмери са уделом чланова основног капитала“, а одредбе пречишћеног текста оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године садрже идентичан члан 56. став 5. Одлуком о расподели делова нераспоређене добити оствареног по финансијским извештајима из ранијих година од 15.07.2019. године је остатак нераспоређеног дела нето добити који је првотужени остварио по финансијским извештајима из ранијих година у износу од 69.307.905,77 динара, расподељен друготуженом у износу од 23.102.635,26 динара, и трећетуженом у истом износу, док је преосталих 33,33% остало нераспоређена добит.

Првостепени суд утврдио да је решењем регистра привредних субјеката Агенције за привредне регистре БД ../2019 од 16.07.2019. године, уписана промена података код првотуженог и то промена датума оснивачког акта (уписује се 20.05.2019. године) и регистрација оснивачког акта – пречишћеног текста од 20.05.2019. године, и измена оснивачког акта од 10.04.2019. године. Дакле, 16.07.2019. године, је регистрована одлука о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог – уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу 28.11.2006. године, која је донета 10.04.2019. године и регистрован је пречишћени текст оснивачког акта друштва првотуженог од 20.05.2019. године који садржи идентичне одредбе члана 9., 32., 33. и 36. као и одлука од 10.04.2019. године. Одлука о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог од 15.07.2019. године, којом су измењене одредбе члана 56. оснивачког

акта и пречишћени текст оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године, су уписани решењем регистра привредних субјеката Агенције за привредне регистре БД ../2019 од 23.07.2019. године којим је уписана пормена података код првотуженог и то промена датума оснивачког акта тако што се брише 20.05.2019. и уписује 15.07.2019. године и уписана је измена оснивачког акта од 15.07.2019. године, и оснивачки акт од 16.07.2019. године.

Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“ бр. 36/2012, 99/2012, 83/2014 – др закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018) који је био на снази у време доношења побијаних одлука, у члану 217. прописано је да се одредбе члана 376. до 381. тог Закона, о побијању одлука скупштине акционарског друштва, сходно примењују и на побијање одлука скупштине друштва са ограниченом одговорношћу. У члану 376. Закона о привредним друштвима било је предвиђено да један или више акционара који су имали право на учешће у раду седнице скупштине могу тужбом надлежном суду побијати одлуку донету на тој седници скупштине и тражити накнаду штете, између осталог ако је одлука скупштине супротна закону или статуту, ако било који акционар вршењем свог права гласа има намеру да за себе или треће лице прибави корист на штету друштва или других акционара кроз доношење или извршење те одлуке и у другим случајевима у складу са тим законом. То су у суштини разлози са којих тужилац тужбом у овој парници настоји да утврди ништавост одлука скупштине привредног друштва првотуженог о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог – Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу од 28.11.2006. године, које одлуке су донете 10.04.2019. године и 15.07.2019. године. Према одредби члана 376. став 3. наведеног Закона о привредним друштвима, тужба ради побијања одлуке скупштине може се, од стране за то овлашћених лица, поднети у року од 30 дана од дана сазнања за одлуку скупштине, односно од дана регистрације ако је одлука била регистрована у складу са законом о регистрацији, али не касније од три месеца од дана када је одлука донета.

Тужба за утврђење ништавости одредаба Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог донете 10.04.2019. године, поднета је 22.07.2019. године, дакле по протеку рока од 3 месеца од дана када је одлука донета. Тужба је преиначена дана 27.12.2019. године постављањем тужбеног захтева за утврђење ништавости Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог од 15.07.2019. године, дакле, такође по протеку рока од 3 месеца од дана када је одлука донета. Тужба је у оба случаја поднета по протеку преклузивног рока прописаног одредбом члана 376. Закона о привредним друштвима која је била на снази у време доношења побијаних одлука скупштине, а и подношења тужбе 22.07.2019. године, односно 27.12.2019. године. Према томе, нису испуњени услови законом прописани за успешно побијање одлука скупштине првотуженог у судском поступку, па ни за оглашавање ништавим. Ово је разлог због кога је ревизија тужиоца неоснована у делу којим побија правноснажну пресуду о одбијању тужбеног захтева за утврђење ништавости одредаба одлука о изменама и допунама оснивачког акта првотуженог, усвојених на седници скупштине друштва 10.04.2019. године и на седници 15.07.2019. године и Пречишћеног текста оснивачког акта првотуженог од 16.07.2019. године који је технички акт у односу на одлуку скупштине. Последично, није основана ревизија ни у односу на правноснажну пресуду о одбијању тужбеног захтева за утврђење ништавости Одлуке о исплати добити друготуженом и трећетуженом од 17.07.2019. године, засноване на одредбама наведених одлука скупштине првотуженог о изменама оснивачког акта и у складу са

одредбама члана 182. и 183. став 2. Закона о привредним друштвима. Тиме није основан ни тужбени захтев за обавезивање друготуженог и трећетуженог на исплату износа од по 19.637.239,90 динара првотуженом, са законском затезном каматом.

Ревизијски суд не прихвата за правилне разлоге тужиоца, изнете у току првостепеног поступка, да није преклудирао за подношење тужбе јер тужбом тражи утврђење ништавости спорних одредаба одлука, нити разлоге првостепеног суда изнете у првостепеној пресуди. Првостепени суд образлаже да одлуке донете на седници скупштине друштва могу бити предмет побијања (што је тачно) али не и утврђења ништавости. Даље образлаже да Закон о привредним друштвима не прописује изричито могућност утврђења ништавости одлуке скупштине привредног друштва, што је такође тачно. Међутим, првостепени суд сматра да у ситуацији ако се одлуком скупштине грубо нарушавају принудни прописи, јавни поредак или добри обичаји у смислу члана 103. Закона о облигационим односима, таква одлука не би могла бити прихватљива са аспекта владајућег правног поретка. Са друге стране, налази да, уколико сматра да су његова права умањена, тужилац је имао могућност да у законском року поднесе тужбу за поништај одлука. Како не одбацује тужбу због преклузије, произилази да првостепени суд сматра да тужба за утврђење ништавости одлука скупштине не подлеже роковима, јер се одлука преиспитује по одредбама члана 103. Закона о облигационим односима. Овакав приступ је погрешан. Побијање одлука скупштине привредног друштва уређено је Законом о привредним друштвима, и о тужби за побијање одлучује се применом тих одредаба. Садржина тужбеног захтева код тужбе за побијање одлука скупштине произилази из облика правне заштите, одређеног у члану 379. Закона о привредним друштвима, у коме су прописане последице одлуке суда којом се поништава одлука скупштине друштва. Дакле, садржина тужбеног захтева је поништај одлука. Међутим, у ситуацији када овлашћено лице побија одлуку скупштине привредног друштва захтевом за утврђење ништавости исте, то не значи да се не може пружити правна заштита таквој садржини тужбеног захтева према одредбама Закона о привредним друштвима, нити значи да се примењују одредбе члана 103. Закона о облигационим односима и неограничени рок за подношење тужбе. Према томе, а како је напред изнето, рок за подношење тужбе за побијање одлука скупштине цени се према одредбама Закона о привредним друштвима које су биле на снази у време доношења одлука и подношења тужбе, и тај рок у конкретном случају није одржан.

Са наведених разлога је одлучено у изреци по одредби члана 414. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић